

Магьосницата. Горянино, искажи се и ти. Гуга обича Дамянъ, но Вела по-рано е обикналъ Дамянъ; стъпила е въ вѣнчило съ него и рожба си иматъ — право ли е, човѣшко ли е, да се зачерня дома на тая клета майка (сочи Вела).

Горянинъ. Цѣла нощъ съмъ мислилъ върху това, а нѣмахъ сили да отсѣка. А не бихъ желалъ: нито тая булка да наскърбя, нито Гуга да натжжа. . . (Замълчава замисленъ).

(Всички чакатъ напрегнато)

Гуга (застава права). Щомъ и най-мъдриятъ — Горянинъ се замисли, това показва, че азъ не съмъ права.

Магьосницата (приближава Гуга и слага ръка на рамо ѝ). На правъ пътъ излѣзе. Тѣй е Гуго! Виждашъ тия старци. Тѣ сж мъдри. Отъ всичко разбиратъ, и не одобряватъ твоята постъпка. А и Горянинъ, най-мъдриятъ между мъдритѣ, и той нѣма сила да те защити. Дамяна не гледай, той е още неприкипѣло вино. И той единъ день ще се кае за младежки лудини. Незабравяй и това, че който въ лудината си е пожелалъ нѣщо — скоро му се насища. Съ какво те е увѣрилъ, че единъ день и тебе нѣма да остави, както стори съ Вела?

(Дамянъ скача да отвърне, ала нѣколкомина старци го ограждатъ и нѣщо му говорятъ).

Гуга (задъхвана отъ мъжа, едва прошепва). И ако това стане!

Магьосницата. То ще стане. Веднажъ ли е било: двама млади луди да се любятъ — и щомъ се сбератъ, сърдцата имъ ритватъ, любовта минава като първи сънъ, а мъката отъ нея е вѣчна. Опомни се, не е късно още... Припомни си, що майка ти одева спомена.

Гуга (вглъбена)... Тѣй спомнямъ. Тя каза: мъжа по мъжъ и майчина мъжа не сж да ги сравнявашъ по болка.

Магьосницата. Каква мъдрина! И не забравяй, че това сж думи на рождената ти майка. И че само майка може това да изкаже.

Гуга. (Измъчвана отъ мисли) И майка ми, и старцитѣ, и Горянинъ!...

Магьосницата (я пресича). И азъ Гуго.

Гуга (размисляйки). Всички, всички не одобряватъ съюза ми съ Дамяна!

Магьосницата. Защото не е за одобрение.

Вела. А пъкъ азъ те моля, послушай ги. Помисли си, че си на моето мѣсто. Какъ би ти понела това що ме мъчи? Постави се на мѣстото на моето детенце. Когато то единъ день ме попита: где е моя татко — какъ ще му отвърна! (Всички, освенъ Дамянъ се разхълцватъ. Заплаква и Гуга).